VLADIMÍR ŠLECHTA

Rodinné záležitosti

NEBEZPEČNÁ PRAHA RUDOLFA II.

RODINNÉ ZÁLEŽITOSTI

KNIHY VLADIMÍRA ŠLECHTY V NAKLADATELSTVÍ MYSTERY PRESS

Nebezpečná Praha Rudolfa II.

Italský gambit
Kouřové zrcadlo
Mrtvá bludička
Válka rybníkářů
Rodinné záležitosti

Připravujeme

Zlato Lobkoviců

VLADIMÍR ŠLECHTA

Rodinné záležitosti

Nebezpečná Praha Rudolfa II.

MYSTERY PRESS

2026

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Vladimír Šlechta, 2026
Cover & Map © Martin Stehlík, 2026
Czech Edition © Mystery Press, Praha 2026

ISBN 978-80-7707-259-5 (pdf)

Ve jménu svaté a nerozdílné Trojice. Amen. Jakož jest z dopuštění pána Boha všemohoucího pád ohněm na desky zemské přišel, kterýmžto ohněm všecky na hradě pražském tehdáž shořely a v zkázu přišly a to léta Božího 1541 ten čtvrtek před hodem Ducha svatého, pak aby taková zlá a nešťastná příhoda a zkáza desek, tudíž i lidských spravedlností s Boží pomocí k napravení přijíti mohla, z té příčiny na sněmu k napravení týchž desek pohořelých, tudíž i k opatření všelijakých lidských spravedlností takto jest srovnáno a nařízeno:

(následuje sedmnáct artikulů a na závěr
výčet účastníků sněmu)

Usnesení o napravení pohořelých desek zemských,
které se stalo na sněmu dne 5. prosince roku 1541.

Praha
roku 1599
Vltava
Hradčany
Menší Město
Starší Město
Nové Město
Vyšehrad
Vltava
1 Staroměstský rynek
2 Židovské ghetto
3 Kozí ulice
4 Klementinum
5 Rožmberský palác
6 Kamenný most
7 Vlašský plac
8 Pražský hrad
9 Tržiště
10 Strahovská brána
11 Koňský trh
12 Koňská brána
13 Petřín
14 Špitálské pole
15 Dobytčí trh
16 Strahov

Návštěva

12. LEDNA 1599, PONDĚLÍ

I

Toho dne přivedla hospodyně Marta porodní bábu, aby se podívala na Julču. Myslím jinou porodní bábu než posledně. Ta minulá byla vetchá stařenka nad hrobem a nevzbudila v nás důvěru.

Nová porodní bába byla – navzdory svému označení – celkem mladá ženská, nosatá, vyhublá, nerudná a zachumlaná do vlňáku. Všechny tři, Julča, hospodyně Marta i takzvaná *porodní bába*, strávily nějakou dobu v ložnici, zatímco já jsem přešlapoval v kuchyni.

Když pak vyšly ven, řekla si *porodní bába* o pět grošů. Zaplatil jsem jí. Předpokládal jsem, že to je platba za to, že bezodkladně přispěchá, až na Julču dolehne těžká hodina, jinak by to byla dosti drahá prohlídka. Pět grošů je polovina týdenního výdělku nádeníka, který živí rodinu. I já, když jsem měl hluboko do kapsy a dával kondice v šermu, jsem bral dva až tři groše za hodinu. A ona tam rozhodně nebyla hodinu. Nanejvýš půl hodiny.

I tak jsem jí bez řečí zaplatil. Klidně bych jí dal pět tolarů, kdybychom měli záruku, že porod proběhne v pořádku.

Shrábla mince, ani nepoděkovala a šla. Hospodyně Marta ji vyprovodila ven na ulici, já s Julčou jsme osaměli v kuchyni.

„Tak co říkala?" zeptal jsem se zdánlivě veselým tónem.

Čím více se blížil porod, tím jsem byl nervóznější. V myšlenkách se mi znovu a znovu připomínalo pořekadlo *svatba v máji, do roka máry*. My jsme se sice brali až koncem června, dítě jsme však počali 26. dubna 1598, to jsme věděli s naprostou jistotou. Svatba v květnu by bývala spíše na místě, už jsme to však nestihli.

„To jsou ženské záležitosti, manželi," odbyla mne Julča. „O tom s tebou nebudu mluvit."

Přistoupila ke mně, povytáhla se a políbila mě na tvář. „Neboj se, všechno dobře dopadne."

Uklidňovala mne, chápete? Správně bych měl uklidňovat já ji, ne naopak.

Z celé záležitosti jsem začal být rozmrzelý. Než jsem se nadechl, abych se pustil do ostřejší debaty, která by ničemu nepomohla, vrátila se z ulice Marta. „Máte návštěvu, pane," vyhrkla hlasitě.

Podíval jsem se na ni. „Ano? A koho?"

„Však uvidíte sám," řekla rozrušeně.

Tak jsem se šel podívat.

Kozí ulice, úzká už sama o sobě, byla ještě více zúžena hromadami starého sněhu, odhrnutého ke stěnám domů. Malý dvoumístný kočár se zápřahem dvou hnědáků se procpal téměř až k mému domu, avšak zhruba dvacet kroků od vrat uvízl. Z koní stoupala pára a před kočárem postávala vysoká a vlastně i celkem široká dáma v dlouhém kožichu a s beranicí

na hlavě. U našeho domu přešlapoval dobře oblečený sluha rovněž v kožichu a v beranici. Zřejmě se chystal zabušit na dveře, avšak potkal se s Martou, která vyšla, aby vyprovodila porodní bábu.

Připadal mi povědomý. Pak se mi rozbřesklo.

Znával jsem ho jako mladého muže před třicítkou, posléze i jako staršího, avšak dlouho jsem ho neviděl. Teď se mu musela přiblížit čtyřicítka a takový věk se projeví. V obličeji zestárl, trochu se i nahrbil.

Hned jak jsem vyšel, smekl beranici a hluboce se uklonil. To v minulosti nedělal. Nikdy se mi neklaněl. Zřejmě měl obavy, jak se k němu zachovám. K čemuž, jak jsme oba věděli, měl dobrý důvod.

„Huh," vyhekl jsem. „Vavřinče? Jsi to ty?"

Nejistě se usmál. Rukou s beranicí mávl dozadu ke kočáru. „Přivezl jsem paní."

Teprve pak jsem si uvědomil, kdo je ona vysoká a široká žena v kožichu.

„Kateřino?" vyhrkl jsem užasle.

Popošla blíž. „Pozveš mě dovnitř, Jakube?"

„Ale jistě! Samozřejmě! Vítej u nás, Kateřino! Tohle je tvůj kočár? Musíme ho zatáhnout do dvora. Což nebude jen tak. Marto," houkl jsem na hospodyni, která přihlížela, „sežeň Tomáše, ať přinese lopatu a začne odhazovat sníh. Julčo," křikl jsem na manželku, která vyšla na ulici s vlňákem přehozeným přes ramena, „tohle je moje sestra Kateřina, vezmi ji do kuchyně a něco jí nabídni. A tohle je má manželka Julie, Kateřino," představil jsem Julču. „Ty se nikam nehrň, Vavřinče, pomůžeš nám otevřít vrata."

II

Kateřina mě minula, proplula kolem mne jako bachratá obchodní loď, jaké jsem vídal na Dunaji. Nechala se uvést do domu. Já, můj správce Tomáš i Vavřinec jsme se pustili do práce.

Nejprve bylo nutné vypřáhnout hnědáky a zavést je na dvůr. To bylo ze všeho nejsnazší. Pak jsme museli odházet sníh a vyprostit uvízlý kočár. Tou dobou se před ním i za ním shromáždili chodci, kterým překážel. Někteří se ho pokoušeli obejít přes hromady sněhu zleva či zprava, jiní stáli na místě a čekali, až kočár zmizí sám od sebe. Jedni i druzí hlasitě nadávali.

Po chvíli usilovné práce jsme kočár přitáhli před vrata, avšak zdaleka jsme neměli vyhráno. Museli jsme ho zatáhnout dovnitř. Do dvora vedou velká vrata obitá železnými pásky, po celá desetiletí však používáme jen jedno jejich křídlo a druhé zůstává zavřené. Nepoužívané křídlo bylo z obou stran zavalené zmrzlým sněhem, který jsme museli rovněž odházet.

Či spíše ho odházeli Tomáš s Vavřincem, já jsem z rodu rytířského a taková činnost pro mne není vhodná. Když jsme však otevírali nepoužívané křídlo, musel jsem přiložit ruku k dílu i já. Zatuhlé panty kvílely jako duše mučená v pekle, ale podařilo se.

Během práce jsem si uvědomil, že Tomáš a Vavřinec se znají. Oslovovali se jmény, byla mezi nimi znát spřízněnost. Vlastně proč ne, oba byli ve službách naší rodiny už odedávna. V dřívějších dobách, když jsme s dědečkem opustili Hiršberg, abychom strávili léto tady v tomhle domě, nás Vavřinec obvykle doprovázel. Tady se setkával s Tomášem, který tu přebýval coby správce.

„Postarejte se o koně," řekl jsem těm dvěma, když byl kočár ve dvoře a vrata zavřená. „Ty, Vavřinče, pak přijď za mnou do kuchyně. Máš mi co vysvětlovat."

Rozehřátý prací, avšak s prsty znecitlivělými mrazem jsem vstoupil do kuchyně spojené s jídelnou. Je to podlouhlá klenutá místnost s okny obrácenými do dvora, která tvoří srdce mého domu. I v nejtřeskutějších mrazech tady přetrvává teplo, v horkém létě zase chládek. Avšak do letních veder jsme měli v tuto chvíli daleko.

Julča a Kateřina seděly naproti sobě za dlouhým kuchyňským stolem. Kateřina popíjela pivo z velkého korbelu, Julča ji pozorovala s rukama sepnutýma na vystouplém břiše. Marta cosi míchala v kotlíku, zřejmě pro Kateřinu ohřívala polévku od oběda.

Chvíli jsem postál vedle Marty, natáhl ruce k sálavému teplu a sykal, když mi rozmrzaly konečky prstů. Bolelo to.

„Takže, drahá sestro," promluvil jsem během té činnosti, „čemu vděčíme za tvou vzácnou návštěvu?"

„Ty to nevíš?“ opáčila prudce. Bez kožichu a v tmavomodrých cestovních šatech z těžké vlněné látky už nevypadala tak široká, jako když jsem ji viděl na ulici, rozhodně však nebyla žádná houžvička. Má vysokou postavu, což je v naší rodině pravidlem, a na rozdíl ode mne je dosti statná, nikoliv však vysloveně tlustá. Když sundala beranici, uvolnil se jí účes a husté tmavé vlasy jí spadaly na ramena. Mívala úzkou jelínkovskou tvář, ta se jí však poněkud zakulatila a mírná nadváha jí příjemně vyhlazovala vrásky. I když už dosáhla středního věku, stále vypadala k světu. V duchu jsem spočítal, kolik je jí vlastně let. Vyšlo mi třicet dva. Možná třicet tři.

V obličeji jí seděl přísný a nesmlouvavý výraz. S někým takovým nechcete vstoupit do sporu.

„Ty mi vyhrožuješ soudem, Jakube, a teď tvrdíš, že nevíš, proč jsem přijela?“ osočila mne.

„Já že se s tebou chci soudit?“ užasl jsem. „To není pravda!“

Znejistěla. „Tos nebyl ty, kdo nám nechal poslat dopis?“

„Jaký dopis? Nic jsem ti neposílal.“

„Nu což, ukážu ti ho,“ přikývla.

Zadívala se na hospodyni Martu a pro jistotu se zeptala: „Může to ona slyšet? Neměla by jít pryč?“

„Marta i její manžel Tomáš se mnou vytrvali v dobách dobrých i zlých,“ řekl jsem pevně. „Především v těch zlých. Oběma důvěřuji.“

Všiml jsem si, že Marta, do této chvíle poněkud shrbená, se při mých slovech znatelně narovnala.

„Tak dobře,“ souhlasila Kateřina. Zalovila v rozměrné kabele, kterou si přinesla z kočáru, a vytáhla poskládaný papír s přelomenou pečetí. Přisedl jsem ke stolu a vzal dopis do ruky. Než jsem ho rozložil, nejprve jsem se podíval na adresu.

Adresátem byl *Velectěný pán Karel Fridrich z Mrákotína, se sídlem na Hiršbergu*.

Přečetl jsem text, který byl napsán jistou rukou a vybraným krasopisem.

Autor důsledně dodržoval předepsanou strukturu osobních dopisů, vycházející z klasické rétoriky, tedy pět na sebe navazujících kroků: *salutatio*, *exordium*, *narratio*, *petitio* a *conclusium*, avšak s vynecháním *exordia*. *Exordium*, pokud to nevíte, reaguje na zprávy a dopisy, které pisatel obdržel od adresáta. Toto byl první dopis mezi nimi a pisatel neměl na co reagovat.

Stálo tam:

Velevážený pane Karle Fridrichu z Mrákotína,

obracím se na Vás v zastoupení svého mandanta, jehož jméno nechci uvádět do dopisu. Věc se týká dědictví po zesnulém panu Janu Jindřichu Jelínkovi z Hiršbergu blahé paměti, na které má můj mandant neopominutelný nárok. Uvedený nárok vyplývá ze zápisu v deskách zemských, do nichž můžete příležitostně nahlédnout, až se budete zdržovat na Menším Městě pražském. Hned Vám bude vše jasné.

Můj mandant nemá zájem na vyvolání skandálu. Zatím si záležitost nepřeje řešit soudně a dává přednost vzájemné dohodě. Pokud však k dohodě nedojde či se z Vaší strany nedočká vstřícného jednání, bude nucen podat žalobu.

V zájmu svého mandanta i v zájmu Vašem očekávám z Vaší strany rychlé a vstřícné jednání. Sdělte mi, prosím, nejlépe písemně, své stanovisko a termín, kdy budete dlít v Praze, abyste se mohl setkat s mým mandantem tváří v tvář a domluvit se s ním

na uspokojivém vyrovnání jeho právoplatných a nezpochybnitelných dědických nároků.

V dokonalé úctě
Augustin Neveklovský, prokurátor
sídlem v ulici Tržiště, Menší Město pražské
domovní znamení dva hrozny
psáno 28. augusti 1598

Když jsem dočetl, vzhlédl jsem a pro jistotu se zeptal: „Dopis jste dostali v srpnu? Nechali jste to čtyři měsíce být?"

Kateřina pokrčila rameny. „Karel Fridrich se začal vypravovat do Prahy, aby zjistil, co a jak. Jenže se objevily zvěsti o moru. Plzeň byla zachvácena, Krumlov prý také, snad i Budějovice. Raději zůstal doma, aby se nenakazil. Tady jste mor neměli?"

„Měli jsme ho tu," přikývl jsem. „S příchodem mrazů zmizel, je ovšem možné, že na jaře opět propukne. Ukazovala jsi cestou zdravotní pas?"

„Ne," zavrtěla hlavou. „Nikdo po mně nic nechtěl, jen placení mýtného."

„Proč jsi neposlala pana manžela, Kateřino? Proč jsi přijela ty?"

„Předpokládali jsme, že se s námi chceš soudit, Jakube," vysvětlila mi. „Že jsi to ty, o kom se v dopise píše jako o tom... *mandantovi*. Kdo jiný by se mohl domáhat dědictví po dědečkovi než ty?"

Významně se odmlčela. Znovu jsem zdůraznil: „Opakuji, že já jsem ten dopis nenechal poslat. Žádného prokurátora Neveklovského neznám."

„Tak kdo by mohl mít nárok na dědictví? Napadá tě někdo?“

„Nemám nejmenší ponětí.“

„Od léta nám leží dopis na stole. Mně i Karlu Fridrichovi bylo jasné, že to musíme vyřešit, avšak stále nám něco bránilo v cestě. Nejprve mor, pak závěje sněhu, nakonec mráz. Teď když jsou cesty proježděné a mrazy poněkud polevily, rozhodla jsem se, že to vyřídím. Hned teď, protože pak do toho zase něco přijde. Obleva rozvodní řeky a cesty budou samé bahno. Na jaře se nejspíš vrátí mor, jak jsi říkal. Už jsem to nechtěla odkládat.“

„Aha...“

„Abych odpověděla na tvoji otázku, Jakube, proč jsem přijela já a nikoliv manžel: měla jsem strach, že si s Karlem Fridrichem vjedete do vlasů. On je v poslední době poněkud cholerický, záležitosti ohledně majetku mu nedají spát. Raději jsem se toho ujala sama. My dva se přece domluvíme, ty a já... Říkáš, že s dopisem nemáš nic společného. Skutečně nevíš, o co se jedná?“

„Ne.“

„Máš ponětí, co je to za titul, ten prokurátor?“ zeptala se. „A co je zač ten mandant, o kterém píše?“

„Tohle náhodou vím,“ přikývl jsem. „Prokurátor je člověk obeznámený s právem, se všemi jeho kličkami a úskalími. Za úplatu vede spor pro jednu ze soudících se stran. Ten, kdo si ho najal, je prokurátorův mandant. Prokurátor zastupuje mandanta u soudu a mluví za něj, protože ví, co má říkat a jak se u soudu chovat. Nehrozí nebezpečí, že se mandant přeřekne či příliš rozohní a slízne pokutu za urážku soudu.“

„Aha, tak takhle to je,“ pronesla Kateřina. „Znamená to tedy, že já a Karel Fridrich si také můžeme najmout prokurátora, aby nás zastupoval?“

„Nejenže můžete, výslovně bych vám to doporučoval. Počítej však s tím, že juristi nejsou laciní."

„Třeba to urovnáme jinak," povzdechla si Kateřina. „Snad k soudu nedojde."

Upřeně se na mě zadívala. „Někdo nás chce připravit o Hiršberg, Jakube. Či o co vlastně. Já i Karel Fridrich jsme z venkova, v podobných záležitostech se nevyznáme. Ty jsi v pražských městech delší dobu a víš, jak to tady chodí... Pomůžeš nám?"

Dal jsem si s odpovědí načas. Všiml jsem si, že Julča nepatrně zavrtěla hlavou na znamení nesouhlasu. Pak jsem si povzdechl. „Co s tebou mám dělat, Kateřino. Asi mi nic jiného nezbude."

Kateřina si zhluboka oddechla. „Děkuji, Jakube."

Natáhla ruku a položila mi dlaň na hřbet ruky. „Věděla jsem, že je na tebe spolehnutí."

Rodinnou idylku přerušila Julča: „Vy jste ona sestra, která Jakuba zapřela, paní Kateřino? Nebo má Jakub ještě jinou sestru?"

Kateřina se na ni upřeně zadívala: „Já jsem jeho jediná sestra! A nikdy jsem ho nezapřela! Nikdy!"

„Odehnala jste ho ode dveří, když se po letech vrátil z války!" obvinila ji Julča. „Neznala jste se k němu!"

„Na to si nevzpomínám," pokrčila Kateřina rameny.

„Julie to říká dobře," podotkl jsem. „Stál jsem před Hiršbergem, ty jsi vyšla ven jen v doprovodu služky, Kateřino. Řekla jsi mi do očí: *Můj bratr je mrtvý, padl ve válce a já jsem ho oplakala. Jděte pryč, pane, já vás neznám*... Takhle se to stalo. A ty to víš!"

„Skutečně nás navštívil nějaký tulák a vydával se za tebe. Vyhublý, zarostlý, zválený a v otrhaných hadrech. Tos přece nemohl být ty... Nebo snad ano?"

Všichni jsme věděli, že lže. Avšak nemohl jsem jí to jen tak vmést do tváře.

„Abych to uvedl na pravou míru," řekl jsem, „nejspíš jsem byl hubený. Možná i zarostlý a zválený. Ale v otrhaných hadrech? To ani náhodou! Kazajka, plundry i plášť mě v Uhrách stály mnoho peněz! V pražských městech jsem s nimi pak nadělal plno parády!"

„Takže jsi to přece jen byl ty?" řekla Kateřina v předstíraném zamyšlení. „Nepoznala jsem tě. Promiň."

Pak se rozhodla, že kličkování bylo dost. Přešla do útoku: „Nebyly to jen tři roky, Jakube, cos nebyl doma! Jen si vzpomeň! Dva roky před vojenskou službou jsi strávil v Padově a před tím celý rok tady ve Starším Městě! V tomhle domě! Dědeček, jak jsem se doslechla, zaplatil nějakému vlašskému fráterovi, aby tě učil vlašskou řeč! Takže jsi, pokud to dobře počítám, na Hiršberg nezavítal šest let! Za tu dobu ses změnil! Dospěl jsi! Byl jsi ještě kluk, když jsem tě viděla naposled! A pak... všechno jsi nechal na mně! Napsala jsem ti do Uherské země, že dědeček zemřel! Očekávala jsem, že zanecháš válčení a urychleně se vrátíš domů, abys vypořádal rodinné záležitosti! Ale ty nic! Prodloužil sis službu o další rok...! Pak jsem dostala zprávu, že jsi mrtvý!"

„Jaké záležitosti jsem měl vypořádat?"

„Třeba tyhle," zamávala dopisem od Augustina Neveklovského. „Kdybys udělal, cos měl, nemuseli jsme se teď strachovat, že přijdeme o Hiršberg!"

„Jakub splnil svou povinnost rytíře!" vložila se do hovoru Julča. „Povinnost vůči zemi, králi a císaři. Dostál své cti."

„Julie to říká dobře," potvrdil jsem. „Tři roky jsem válčil s Turky. Mám splněno."

„A co tvoje povinnosti k rodině?“ ohradila se Kateřina. „Já jsem přece také tvá rodina! Tvůj roční závazek se chýlil ke konci, mohls odejít se ctí! Až bys vyřídil dědictví, mohl ses vrátit zpátky do války.“

„Dědeček nevypořádal majetek?“ ubezpečil jsem se.

Kateřina neodpověděla. Před okamžikem mne vehementně přesvědčovala i obviňovala, najednou zůstala zticha. Proto jsem pokračoval já: „Když mě dědeček vypravoval do Padovy, řekl mi, že dostanu tento dům na Starším Městě, kdežto tvá rodina bude mít Hiršberg. Když mluvil o tvé rodině, Kateřino, měl na mysli tebe, tvého manžela i tvé potomstvo. Nijak jsem neprotestoval. Bylo to dědečkovo rozhodnutí a tvé děti jsou koneckonců také potomci Jelínků z Hiršbergu. Kolik už jich vlastně máš?“

„Čtyři. Dva chlapce a dvě děvčata. Všichni se, chválabohu, těší dobrému zdraví.“

„Tos je opustila a vydala se do Prahy?“

„A co jsem měla dělat? Čekat, až nás vypakuješ z Hiršbergu? Karel Fridrich, jak možná víš, žádný majetek nemá. Jako druhorozený syn dostal podíl na rodovém majetku, který jsme vložili do přestavby a údržby Hiršbergu. Myslela jsem, že nám soudem vyhrožuješ ty. Teď vidím, že je to ještě horší. Ohrožuje nás někdo cizí, koho ani neznáme.“

„Tak jak je to? Dědeček rodový majetek nevypořádal? Říkal přece, že to udělá!“

„Ano, říkal to. Celé roky o tom mluvil, neudělal však vůbec nic. Museli jsme od něj Hiršberg narychlo koupit,“ odvětila Kateřina.

„Cože? Vy jste Hiršberg koupili?“ užasl jsem. „Nedostali jste ho jako součást dědictví, když zemřel?“

„Ne. Podle právníka z Plzně, kterého Karel Fridrich navštívil a zaplatil mu za poradu, to byla jediná možnost. Koupě. Jinak bychom o Hiršberg přišli."

„Jak je to možné?"

„Já se v takových záležitostech nevyznám. Jen opakuji to, co mi pověděl Karel Fridrich," řekla s kamenným obličejem.

Znovu přešla do útoku: „Nedovedeš si představit, v jaké situaci jsme se ocitli, Jakube! Dědeček zemřel a ty, místo aby ses vrátil, ses raději nechal, tedy údajně, zabít! Já se dvěma dětmi, třetí na cestě, manžel bezradný. Museli jsme udělat, co se v takové chvíli dalo. Některé naše kroky nebyly úplně chytré, to připouštím. Teprve později se ke mně dostala zpráva, že jsi přece jen zůstal naživu. Víš, jaký jsem měla vztek? Hořce jsem tě oplakala, pak jsem obdržela zase jiné zprávy. A ty pořád nikde!"

„Jak ses dozvěděla, že jsem padl v Uhrách?"

„Řekne ti to ten, kdo to spískal. Ty," houkla na Martu v kuchyňském koutě, „přestaň s tím mícháním, určitě je to ohřáté. Dojdi pro Vavřince, ať se přestane schovávat a přijde Jakubovi povědět, co vyvedl."

Marta vyšla na dvůr. Obratem se vrátila a s ní i Vavřinec, stále v kožichu, avšak s beranicí v ruce.

Nebylo na světě zkroušenějšího člověka, než jak se mi v té chvíli jevil on. Záda měl nahrbená, nohy pokrčené, a kdybych ho neznal, myslel bych si, že se rozpláče. Avšak já jsem pláč neočekával, jen výmluvy a vykrucování. Takhle on se choval, chytračil a slovíčkařil, rozprávěl v předstíraném přátelském duchu. Častokrát mi to bylo k užitku, když pro nás vyjednal lepší podmínky či snížil cenu za poskytované služby. Tehdy jsem ho pokládal spíše za svého společníka než za sluhu. Oblíbil jsem si ho.

Teď mne při pohledu na něj napadlo: *Jak mě mohl zradit?*

„Tak spusť," přikázala mu Kateřina.

„Já za nic nemůžu," začal Vavřinec s pečlivě dávkovanou směsicí nevinnosti a pokory. „To pan kapitán Francesco da Silva. Prohlásil vás za mrtvého, pane Jakube. Vás i všechny z vašeho oddílu. Byli jste na průzkumu déle než měsíc, jiný oddíl pak našel vaše mrtvoly."

„Někdo našel naše mrtvoly? To asi těžko. Zůstali jsme naživu. Tedy někteří z nás."

„Byly to prý již starší a – éh – zohavené mrtvoly. Tedy zohavené po tureckém způsobu. Nechci před dámami zmiňovat podrobnosti. Skutečně jste se vrátili všichni, pane Jakube?" zeptal se chytrácky. „Celá skupina? Živí a zdraví?"

„To tedy ne," řekl jsem. „Pro vysvětlení," otočil jsem se k Julče a taky ke Kateřině, „byl jsem členem oddílu, který poslali na průzkum. Měli jsme se vrátit do týdne, avšak fronta se pohnula, Turci zabrali větší díl území a my jsme zůstali odříznutí. Máš pravdu v tom, Vavřinče, že zpátky jsme se nevrátili všichni. Na průzkum jsme se vydali v osmnácti, vrátilo se nás pět. Jednoho jsme přivezli těžce zraněného a brzy po návratu zemřel."

„Je tedy možné, že zprávy o nalezených mrtvých nebyly nepravdivé?" zeptal se Vavřinec.

Pokrčil jsem rameny. „Turci nás zaskočili. Byli jsme rádi, že jsme se probili a unikli přesile. Kdo padl, toho jsme nechali ležet. Turci s nimi pak nejspíš udělali to, co obvykle dělávají s mrtvými. I se živými."

„Jak neuvěřitelné štěstí jste měl, že jste zůstal naživu právě vy, pane Jakube," podotkl Vavřinec vemlouvavě.

„No, válčení sis užil," poznamenala Kateřina. Z jejího hlasu zazněla jakás takás účast.

„Pan kapitán vás prohlásil za mrtvé úplně všechny," pokračoval Vavřinec. „Vlastně se příliš nezmýlil. Čtyři přeživší z osmnácti, to je opravdu malé číslo. Napsal dopisy, že jste padli na poli cti i slávy, a zařídil, aby byly doručeny rodinám. Musel jsem odejít neprodleně, mladý pane! Právě se vydávala na cestu větší skupina a já jsem se k ní přidal! Nakonec jsem s nimi došel až do Krumlova, to už jsem byl téměř doma, tedy na Hiršbergu. Kdybych se k nim nepřipojil, musel bych pak jít úplně sám! Víte, jak to na uherských cestách vypadá, všude samý marodér a turecký záškodník! Jistojistě bych nepřežil...! Měl jsem takovou radost, když jsem se o rok později dozvěděl, že jste přeci jen naživu, pane Jakube... Radost mi však kalily pochyby, zda je zpráva pravdivá, či zda to není další omyl..."

Odmlčel se.

„Tohle byl tvůj sluha, Jakube?" zeptala se Julča.

„Ano," přikývl jsem. „Doprovázel mě do Padovy, tam se mnou strávil dva roky a ohromně se mu tam líbilo. Pak mě následoval do Uher. Tam se mu naopak nelíbilo ani trochu. Je to tak, Vavřinče?"

„Máte naprostou pravdu, pane Jakube. Válka není nic pro mě. Špína, hluk, přemíra lidí. Násilníci, zloději, překupníci, běhny. Ale sloužil jsem vám oddaně a bez protestů, to musíte uznat! I v lazaretu jsem vypomáhal, když jste mi to nakázal. Také ve vojenské kuchyni jsem pracoval. A v polní spisovně..."

„Pokud si dobře vzpomínám, stěžoval sis neustále, Vavřinče. Několikrát za den."

„Proč jsi Jakuba nedoprovázel na průzkumnou výpravu?" zeptala se Julča. „Proč jsi mu nestál po boku, když se střetl s Turky?"

Omluvně rozhodil rukama: „Já přece nejsem způsobilý k boji!“

„Nemohl by bojovat po mém boku, ani kdyby chtěl,“ řekl jsem na jeho obranu. „Vysvětlím, jak to bylo. Nechal jsem se naverbovat do oddílu *Aquile di Padova* neboli Padovští orli, byl to samostatný kontingent čítající dvě stě mužů z Padovy a okolí. Využívali nás ke strážní službě a k průzkumům, protože jsme byli schopnější a ukázněnější než běžní drnohryzové nabraní ve vesnicích. Každý z mých spolubojovníků byl nějaký ten *Freiherr von Habenichts* na italský způsob, hrdý na své předky i na vznešený původ. Převážná většina z nás měla sluhu, který se staral o koně, vybavení i o ubytování. Bylo nemyslitelné, aby sluhové bojovali, natožpak společně s námi. Společensky nepřijatelné.“

„Aha,“ přikývla.

„Tohle je moje manželka Julie, Vavřinče,“ ukázal jsem na Julču.

Na tváři se mu objevil široký úsměv. Rázem to byl zase ten Vavřinec ze starých časů. „Jaké štěstí vás potkalo, mladý pane! Nejenže vám patří tento dům, který dříve vlastnil pan Jan Jindřich. V mladém věku jste se oženil a vaše rodina, jak vidím, se brzy rozroste!“

„Jak víš, že Jakubovi patří tenhle dům?“ udeřila na něj Julča, která dávala větší pozor.

Zamnul si ruce. „Mluvilo se o tom přece,“ řekl v rozpacích.

„Ne, nemluvilo,“ namítla Julča rázně.

„Asi jsem si to domyslel… Ale dům vám teď patří, pane Jakube, nebo se pletu?“ zeptal se jako ztělesněná nevinnost.

„Ano, patří mi,“ potvrdil jsem. „Chybělo málo a byl bych o něj přišel právě kvůli dopisu od kapitána da Silvy. Byl jsem

prohlášen za mrtvého a dům málem propadl císaři jako *odúmrť* neboli *caducum*."

„Přece jen jsi z právnických záležitostí něco pochytil, Jakube," vmísila se do hovoru Kateřina. „Odúmrť, *caducum* a tak dále. Znáš správná slova. Přesně o tomhle mluvil jurista z Plzně, kterému Karel Fridrich zaplatil za konzultaci. Ne že by si to Karel Fridrich zapamatoval, jurista mu to zapsal do poznámek. Určitě znáš i správné lidi, na které se můžeme obrátit. Takže nám pomůžeš. Už jsi to slíbil!"

„Pomůžu," přikývl jsem. „Nejdřív to však musím s někým prodebatovat."

„S kým chceš mluvit?" zeptala se Julča. „S juristou, který ti pomáhal s navrácením domu? Tentokrát mu to nenařídí pan Petr Vok a on to neudělá zadarmo. Řekne si o peníze a připočítá k tomu i minulou službu. Nejsme na tom tak dobře, abychom to platili ze svého. Přivezla jste hotovost, paní Kateřino?" obrátila se na moji sestru.

„Ponejprv to proberu s Matějem," řekl jsem dřív, než Kateřina stačila odpovědět. „Znáš ho, Julčo. Už u nás byl."

„Matěj? Ten synek z řeznické rodiny, který se vyučil na písaře? Jak nám onehdy přinesl jitrnice?"

„To je on," potvrdil jsem.

„Poradí ti zadarmo?"

„Jestli to bude jednoduché, tak zadarmo. Jestli do toho zabředneme, tak... To teprve uvidíme. Ale co jiného bych měl udělat? Někde začít musím."

„Vidím, že se k tomu stavíš zodpovědně, bratře," podotkla Kateřina. Vítězoslavně se usmála. Ani Vavřinec neskrýval spokojenost. Julča se sice kabonila, už však bylo rozhodnuto.

III

Zbytek odpoledne jsme řešili praktické záležitosti, například kam uložíme nečekané hosty. Venku mrzlo, neměl jsem to srdce poslat Vavřince do maštale ke koním, od vymrzlého dvora by ho tam dělila jen tenká prkenná stěna. Souhlasil jsem, že může spát na lavici v kuchyni. To bylo jednoduché rozhodnutí. Avšak kam s Kateřinou? Na dědečkovu širokou postel, ve které jsme teď spali já a Julča, by se už nevešla. Uvolil jsem se, že přenechám své místo Kateřině a uchýlím se do pokojíku pro služku vedle kuchyně. Dřív jsem tam přespával, když jsem si ještě netroufal zabrat dědečkův salon a ložnici.

Ostatně bych si tam měl začít zase zvykat, napadlo mne. *Až se to malé narodí, bude po nocích vyvádět a dožadovat se mléka. V ložnici se pak nejspíš nevyspím*.

Po tomto rozhodnutí začal Vavřinec stěhovat do domu zavazadla. A nejen do domu, něco vyložil i do stáje, jmenovitě dva pytle ovsa. Podivil jsem se nad tím a Kateřina podotkla, že v Praze je draho, jak slyšela. Raději si přivezli vlastní krmení pro koně.

Zatímco se ubytovávali, já a Julča jsme na chvíli osaměli v kuchyni.

„Nejdříve jsem se zlobila, že jsi sestře slíbil pomoc tak rychle a bez okolků," řekla. „Ale ty jsi takový. Teď jsem ráda, že je tu s námi. Líbí se mi. Je taková rázná."

„Byla mi v dětství náhradní matkou, když jsem osiřel. Už jsem ti to říkal."

„Ano, několikrát ses zmínil. Přemýšlela jsem o tom. Kolik ti bylo, když tvá matka zemřela? Pět nebo šest? O kolik let je tvá sestra starší?"

„O necelých osm. Mezi ní a mnou se matce narodilo ještě několik našich sourozenců, všichni však záhy zemřeli. Ona byla nejstarší, já nejmladší."

„Vdávala se v osmnácti?"

„Ano, provdala se během mých studií v Prachaticích. Na její svatbu mě přivezli a následně zase odvezli zpátky do Prachatic."

„Co mi můžeš říci o jejím panu manželovi?"

„Karel Fridrich z Mrákotína, druhý syn dědečkova dobrého přítele. Abych řekl pravdu, v minulosti jsem se s Karlem Fridrichem setkal jen několikrát. Když se o tom teď bavíme, nabývám dojmu, že dědeček organizoval můj čas tak, abych se s ním viděl co nejméně."

„Říkal jsi druhý syn? Takže bez majetku?"

„Mluvilo se o tom, že dostane podíl z mrákotínského panství vyplacený v hotovosti."

„Dostal ho nakonec?"

„O tom nic nevím."

„Když to shrneme," řekla Julča, „tvá starší sestra ti nebyla náhradní matkou nijak dlouho. Tři nebo čtyři roky. Pak jsi

odešel do školy v Prachaticích a následně tě dědeček poslal na univerzitu do Padovy, abys tam studoval lékařství."

„Ano, ale než jsem odešel z domova, pečovala o mne s láskou!"

„Jakube, můj drahý manželi," povzdechla si Julča. „Nemohu jinak, musím ti to říci napřímo. Jak jsi v některých záležitostech chytrý, v jiných směrech jsi naprosto zabedněný. Tvá paní sestra to přece řekla sama: dědeček plánoval tohleto, dědeček zamýšlel támhleto, nakonec neudělal nic. V celé záležitosti je cosi trestuhodně nedořešeného. Jakýsi, abych tak řekla, kostlivec ve skříni. Cožpak sis nevšiml? Nezapleť se, prosím, víc, než bude nezbytné!"

„Budu opatrný," slíbil jsem jí.

„Jedno mi není jasné. Když jsi dostal dopis, že dědeček zemřel a tvá sestra s panem manželem převzali Hiršberg..."

„*Ujali se vlády nad rodovým majetkem*, takhle mi to Kateřina napsala. Mám dopis schovaný, příležitostně ho vyhledám a ukážu ti ho."

„Prozraď mi, prosím tě: proč ses nesebral a nevrátil domů, když ti skončil roční závazek? Proč jsi podepsal druhý rok? A pak ještě třetí?"

„Kateřinin dopis byl dosti rezolutní a nevyvolal ve mně pocit, že by mě na Hiršbergu přivítali. Což se pak ostatně potvrdilo. Za druhé bych svým odchodem projevil zbabělost. Císařská vojska šla od porážky k porážce, Turci postupovali a císař potřeboval každého muže ve zbrani. Moji italští přátelé i spolubojovníci zůstávali, já jsem je nechtěl opustit. Do třetice: měl jsem špatné svědomí. Nesplnil jsem dědečkovo zadání, nevystudoval jsem na lékaře. Bez ohledu na jeho přání jsem se vrhl do vojenského dobrodružství. V danou chvíli jsem měl

pocit, že dědeček zemřel, protože jsem ho zklamal. Měl jsem za to, že nejlépe to napravím další službou císaři."

„V tomto bodě si nemusíš nic vyčítat, manželi," řekla Julča rázně. „Zachoval ses správně. Splnil jsi svou povinnost vůči zemi, králi a císaři. Teď bys měl splnit povinnost k rodině, tím myslím mne a dítě, které se brzy narodí."

„Jak to myslíš, splnit povinnost? Cožpak se o tebe nestarám dobře?"

„Ale staráš, jistěže staráš. Nebiješ mne ani na mne nekřičíš, když jsem na tebe hubatá, prostě to se mnou přetrpíš. Toho si vážím a jsem ti za to vděčná. Jedno si však uvědom: my jsme teď tvá rodina, nikoliv sestra a její potomstvo. Neměl bys plýtvat silami kvůli něčemu, co ti nepatří. A nikdy patřit nebude."

„Už jsem to Kateřině slíbil! Nemůžu vzít svoje slovo zpět! Ani ji nemohu vykázat ze svého domu!"

„Já vím," přikývla. „Takový ty prostě jsi. Takového tě mám ráda. Raději zapomeň, co jsem právě řekla."

Znovu mě políbila na tvář. Pochopitelně věděla, že se mi její slova zadrápnou do mysli, znejistí mě a budu o nich přemýšlet. Taková byla zase ona, lištička moje podšitá.

„Však ty se s tím vypořádáš," dodala povzbudivě. „Tentokrát nejde o život, ale jen o majetek, který nám nepatří. Nehrozí ti nebezpečí."

„To opravdu nehrozí," přisvědčil jsem.

Už když jsem to vyslovil, nabyl jsem dojmu, že se rovnýma nohama vrhám do temných vod. Neměl jsem však na vybranou.

Desky zemské

13. ledna 1599, úterý

I

Druhý den ráno jsem se začal chystat na návštěvu Matěje Sádla. Věděl jsem, že stále slouží panu Želinskému a nejspíše ho najdu v České královské komoře. Namlouval jsem si, že když mu zaplatím oběd, poskytne mi konzultaci. Avšak v hloubi duše jsem věděl, že takhle jednoduché to nebude. Jeden oběd to nespraví.

Než jsem se vydal na cestu, opsal jsem si dopis, který mému švagrovi napsal prokurátor Augustin Neveklovský. Pak jsem si promluvil s Vavřincem.

„Vyznáš se v pražských městech?" zeptal jsem se ho.

„Jakžtakž," připustil.

„Najdeš ulici Tržiště v Menším Městě? Raději tě tam dovedu. Domovní znamení se dvěma hrozny s tebou hledat nebudu, musíš ho najít sám. Zjistíš, kde sídlí Augustin Neveklovský, a předáš mu dopis. Zeptáš se ho, kdy by mohl Kateřinu přijmout, nejlépe v průběhu zítřejšího dne. Rozuměl jsi?"

„Jaký dopis?"

„Ten, který teď napíšu a Kateřina podepíše. Teple se obleč, venku mrzne, budeš tam dlouho."

Chopil jsem se brku a v rychlosti nadrápal na čistý papír:

Vážený pane Augustine Neveklovský,

manžel obdržel Váš dopis, týkající se rodového majetku.

Jelikož se právě zdržuji v Praze, ráda bych Vás navštívila. Z pověření svého manžela a s jeho souhlasem bych s Vámi tuto záležitost projednala. Nejlépe hned zítra, musím se brzy vrátit domů na Hiršberg.

Kateřina rozená Jelínková z Hiršbergu
manželka velectěného pana Karla Fridricha z Mrákotína
se sídlem na Hiršbergu

„Podepiš to," přisunul jsem list Kateřině, která sledovala přípravy. Bez potíží dopis přečetla, dědeček se totiž zasloužil o to, aby uměla číst, psát a počítat. Vlastně ji to naučil on sám.

„Musím se brzy vrátit na Hiršberg?" zeptala se. „Chceš se mě zbavit, Jakube?"

„S Julií tě tady rádi vidíme, Kateřino. Musíme vyvolat dojem neodbytnosti a naléhavosti, aby se to vyřídilo co nejrychleji. O to ti přece jde, ne?"

„Snad víš, co děláš," pokrčila rameny a připojila podpis.

Oba dopisy, ten napsaný i opsaný, jsem zastrčil do brašny. Teple jsem se oblékl, či spíše jsem si vzal různé části oblečení dvojmo. O nové ošacení, které mi loni obstarala Julča, jsem přišel hned na podzim, proto jsem se vrátil k plundrám, ve kterých jsem přijel z turecké války, a porůznu je doplnil

padesát let starými, avšak kvalitními kousky z dědečkovy šatní skříně. Dědeček měl zálibu v černé barvě, která stářím poněkud vybledla, s tím jsem však nemohl nic dělat.

Oblečení jsem doplnil rapírem, který jsem si, jak je mým zvykem, nezavěsil na opasek, ale na bandalír. Obul jsem si střevíce, přes ramena přehodil starý vojenský plášť a na hlavu narazil dědečkův baret podšitý poněkud línající kožešinou. Byl jsem připraven.

Vyšel jsem na dvůr, správce Tomáš právě vyváděl ze stáje osedlaného Bucka. Byli jsme na dvoře sami dva, Bucka nepočítaje, proto jsem se zeptal: „Ty znáš Vavřince z dřívějška, Tomáši?"

„Ale ano," přikývl. „Byl zde pokaždé, když sem zavítal váš pan dědeček, pane Jakube. Doprovázel ho."

„Kdys viděl Vavřince naposled? Myslím v uplynulých letech."

„Onehdy jsem ho potkal na ulici," zavzpomínal Tomáš. „Mám za to, že na jaře loňského roku. Říkal, že je v pražských městech jen na skok, ale na setkání se starými známými že si udělá čas. Zašli jsme na pivo."

„Vyptával se, jak se nám vede?"

„Samozřejmě," potvrdil Tomáš. „Vyměnili jsme si novinky. Řekl mi, jak to vedou na Hiršbergu, i když mě to nezajímalo. Nikdy jsem tam nebyl a neznám to tam. Na oplátku jsem mu pověděl, že sloužíte panu Petru Vokovi a že jste z jeho pověření právě odjel do Brandýsa. Také jsem mu řekl, že máte potíže s domem, nechtějí vám ho přiznat jako dědictví. Avšak s dopomocí pana Petra Voka se jistě vše v dobré obrátí. Takhle jsem to řekl. A měl jsem pravdu, vše se v dobré obrátilo."

„Před tím jsi s ním nemluvil? Stále se ptám na nedávnou dobu."

„Určitě se tady zastavil krátce poté, co jste se vrátil z turecké války, pane Jakube."

Hned mi bylo jasné, že Kateřina si udržovala přehled o tom, jak se mi daří. V uplynulých letech vysílala Vavřince coby zvěda, ten se tu jakoby náhodně setkával s Tomášem. Zaplatil mu pivo a tahal z něj rozumy.

Možná jsem měl Tomáše vyplísnit, že mi o Vavřincových návštěvách neřekl hned. Ale pomohl bych si? To určitě ne. Navíc to nejspíš ani nebyla Tomášova vina, je dosti starý, jeho věk odhaduji na pětapadesát, začínají mu ubývat síly a mám za to, že mu občas vynechává paměť. Když jsme tady přežívali v podstatě bez peněz, bez řečí brával nádenické práce, aby vydělal pár grošů a přispěl na chod domácnosti. Společně s penězi za výuku italského šermu, kterou jsem poskytoval zájemcům, nás to svého času udrželo nad vodou. Proto si Tomáše považuji, i když je rodu nízkého.

Vzápětí vyšel na dvůr zmíněný Vavřinec, zachumlaný do kožichu, na hlavě beranici, na nohách teplé válenky. Tomáš nám otevřel křídlo vrat, já jsem vyvedl Bucka na ulici a nasedl. Jel jsem zvolna, aby mi Vavřinec stačil. Dovolil jsem mu, aby se mě držel za třmen, tak laskavě jsem se k němu zachoval. Koneckonců mi byl dobrým společníkem v Padově a obstojně se o mne staral ve vojenských táborech. A že pak o své vůli odešel? Měl pravdu v tom, že kdyby na mne čekal a já se nevrátil, jistojistě by ho brzy zabili. Nebo násilně naverbovali jako pěšího knechta. Nemohl jsem mu zazlívat, že se chopil první a nejspíš i jediné příležitosti, aby se vrátil domů na Hiršberg.

Vedl jsem Bucka starou známou trasou přes staroměstský Rynek a pak dolů k Vltavě. Stejně jako Kozí ulice byl i zbytek Staršího Města pokrytý závějemi starého sněhu, který

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Rodinné záležitosti.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.